

Սոցիալական ապահովության բնագավառ

2022 թվական

Ձինձառայողների սոցիալական ապահովություն. Աշխատանքներ են տարվել 2020 թվականի Արցախյան 44-օրյա պատերազմի և 2022 թվականի սեպտեմբերի 13-ի ադրբեջանական ագրեսիայի ժամանակ զոհված, անհայտ կորած, հաշմանդամություն ստացած զինձառայողների ընտանիքների սոցիալական խնդիրների լուծման ուղղությամբ: Օրենքով սահմանված հատուցումները ստանալու համար անհրաժեշտ փաստաթղթերը ներկայացվել է ՀՀ ՊՆ: Ընտանիքները հատուցումները ստացել են: Պարբերաբար կատարվել է տնային այցելություններ, տրամադրվել է խորհրդատվություն, անհրաժեշտության դեպքում ՀՀ Վայոց ձորի մարզպետարանի բյուջետային ծախսերի տնտեսագիտական դասակարգման <Այլ նպաստներ բյուջեից> հոդվածով նախատեսված ծախսերից ՀՀ Վայոց ձորի մարզպետի որոշմամբ կարիքավոր ընտանիքներին տրամադրվել է ֆինանսական աջակցություն:

ՀՀ Կառավարության 2018 թվականի դեկտեմբերի 6-ի N 1419-Ն որոշմամբ սահմանված կարգով շարունակվում է բնակարանի կարիքավոր զոհված և հաշմանդամ դարձած զինձառայողների ընտանիքների հաշվառումը: 2022 թվականի հաշվառվել է 4 զոհված զինձառայողների ընտանիքներ:

44 օրյա պատերազմի ժամանակ վիրավորված և հաշմանդամություն ձեռք բերած զինձառայողների առողջական խնդիրների լուծման համար աշխատանք է տարվել <<Գեյթվեյ Հայաստան>> բարեգործական հասարակական կազմակերպության հետ և 11 զինձառայողներ բժշկական զննումից, անհրաժեշտ հետազոտություններից հետո ստացել են համապատասխան բուժում :

Համագործակցել են <<Ծնողազուրկ հայ երեխաների օգնության միություն>>(ՍՕԱԲ)- Հայաստան ԲՀ-ի հետ: Կարիքավոր զոհված և հաշմանդամություն ունեցող զինձառայողների ընտանիքներին ԲՀ-ի կողմից տրամադրվել է անհրաժեշտ օգնություն՝ աշխատանքային գործիքներ, ընտանի կենդանիներ՝ անասնապահությամբ զբաղվելու համար և այլն:

Տեղահանված ընտանիքների սոցիալական ապահովություն- Արցախի Հանրապետությունից տեղահանված և ՀՀ Վայոց ձորի մարզում հանգրվանած ընտանիքները կարիքները պարբերաբար ուսումնասիրվել են և հասարակական, բարեգործական, միջազգային կազմակերպությունների հետ աշխատանքների արդյունքում նրանց անհրաժեշտ օգնություն է տրամադրվել: 2022 թվականին <<Հայկական բարեգործական ընդհանուր միության>> Հայաստանի ներկայացուցչության կողմից ՀՀ Վայոց ձորի մարզպետարանին տրամադրված հագուստի մարդասիրական օգնությունից տեղահանված ընտանիքներին տրամադրվել է տաք հագուստ:

Վայք համայնքում <<Դիակոնիա>> բարեգործական կազմակերպության կողմից տրամադրվել է սննդամթերքի փաթեթներ: <<Տեխնիկական համագործակցության և զարգացման գործակալության>> Հայաստանյան մասնաճյուղը /ACTED/ Արցախի Հանրապետությունից տեղահանված ՀՀ Վայոց ձորի մարզում բնակվող 83 ընտանիքի 401 անդամի տրամադրել է դրամական կտրոններ/վաուչերներ/:

Զբաղվածության խնդիրները լուծելու համար Արենի համայնքում կազմակերպվել է <<Վարձատրվող հասարակական աշխատանքների կազմակերպման միջոցով՝ Ադրբեջանի կողմից 2020 թվականի սեպտեմբերի 27-ին սանձագերծված պատերազմի հետևանքով տեղահանված և փաստացի Հայաստանի Հանրապետությունում գտնվող Արցախի Հանրապետության գործազուրկ քաղաքացիների ժամանակավոր զբաղվածության ապահովման>> 2 ծրագիր:

Արցախի Հանրապետությունից տեղահանված ընտանիքների խնդիրները լուծելու համար համագործակցություն է հաստատվել Արցախի Հանրապետության կառավարության օպերատիվ շտաբի հետ: Տեղահանված ընտանիքների շրջանում իրագեկման աշխատանքներ են տարվել ՀՀ կառավարության աջակցության ծրագրերի վերաբերյալ, անհրաժեշտության դեպքում խորհրդատվություն է տրամադրվել:

Սեպտեմբերի 13-ին Ադրբեջանական ագրեսիայի արդյունքում Ջերմուկ համայնքից տեղահանված ընտանիքների 80%-ը հանգրվանեցին ՀՀ Վայոց ձորի մարզի տարբեր բնակավայրերում: Կատարվել է տեղահանված բնակչության հաշվառման աշխատանքներ՝ լրացվում էր ընտանիքի կազմը, սեռատարիքային կառուցվածքը, ժամանակավոր և նախկին բնակության վայրի հասցեները, կոնտակտային տվյալները, ինչպես նաև նշված ընտանիքների կարիքների ամբողջական գնահատականը /սնունդ, հագուստ, կացարան, դեղորայք և այլ կարիքներ/: Հաշվառման թերթիկների տվյալները մուտքագրվել են ՀՀ ՏԿԵՆ միգրացիոն ծառայության <<Տեղահանված անձանց հաշվառման համակարգում>>:

Ժամանակավորապես տեղահանված քաղաքացիներին հրատապ աջակցություն տրամադրելու համար ՀՀ ԱՍՀՆ կողմից գործարկվեց <<Առաջնային կարիքի հաշվառման հարթակը>>: Ուսումնասիրված և ընդհանրացված կարիքների հիման վրա Հայկական կարմիր Խաչի ընկերության միջոցով անհրաժեշտ ապրանքները ներկրվել են մարզ և տրամադրվել շահառուներին: Տրամադրված օգնության վերաբերյալ տեղեկատվությունը մուտքագրվել է <<Առաջնային կարիքի հաշվառման հարթակում>>: Մարզի բոլոր 5 համայնքներում անհրաժեշտ օգնությունները տրամադրվել են և որևէ կարիքավոր ընտանիք ցուցակներից դուրս չի մնացել:

Հաշմանդամություն ունեցող անձինք և տարեցներ. Հայկական Կարմիր Խաչի ընկերությունը պետական դրամաշնորհով ՀՀ Վայոց ձորի մարզում տնային պայմաններում խնամքի ծառայություններ է մատուցում կյանքի դժվարին իրավիճակում հայտնված տարեցներին և հաշմանդամություն ունեցող անձանց՝ անհատական սոցիալական կարիքներին համապատասխան: Տնային պայմաններում խնամք է ստանում 85 շահառու:

Շահառուներին տրամադրվել է սոցիալ-հոգեբանական, բժշկական օգնության, կենցաղային սպասարկման կազմակերպման և խնամքի իրականացման, իրավունքերի պաշտպանությանն ուղղված ծառայություններ:

Տարեցները գտնվում են մարզային և համայնքային իշխանությունների ուշադրության կենտրոնում: 2022 թվականի հոկտեմբերի 1-ին՝ տարեցների միջազգային օրվա կապակցությամբ, մարզի հարյուրամյա տարեցներին շնորհավորել և նվերներ են հանձնել ՀՀ Վայոց ձորի մարզպետը և համայնքների ղեկավարները: Տարեցների համար նախընտրելի համայնքահեն ծառայությունների ներդրման նպատակով մարզի 5 համայնքներում իրականացվել է կարիքների, հնարավորությունների, ռեսուրսների ուսումնասիրություն և գնահատում:

Հաշմանդամություն ունեցող անձանց ներառման աշխատանքները համակարգում է «Հաշմանդամություն ունեցող անձանց հարցերով զբաղվող ՀՀ Վայոց ձորի մարզային հանձնաժողովը»:
Հանձնաժողովը համագործակցում է հաշմանդամություն ունեցող անձանց հարցերով զբաղվող պետական, մարզային, համայնքային մարմինների, սոցիալական ծառայություններ տրամադրող հասարակական, բարեգործական կազմակերպությունների հետ: Ընդլայնված նիստերին մասնակցել են «Ներառական իրավական բարեփոխումների» կոալիցիայի համակարգող անդամները, համայնքների սոցիալական աշխատողները, հասարակական կազմակերպությունների ներկայացուցիչները:

Մարզի բնակչության սոցիալական վիճակը պարբերաբար ուսումնասիրվում է, կատարվում են տնային այցելություններ, սոցիալական լարվածությունը մեղմելու համար կարիքավոր ընտանիքներին օգնություն է տրամադրվում: ՀՀ Վայոց ձորի մարզպետարանի բյուջետային ծախսերի տնտեսագիտական դասակարգման <Այլ նպաստներ բյուջեից> հոդվածով նախատեսված ծախսերից 645 սոցիալապես անապահով քաղաքացիների դրամական օգնություն է տրամադրվել: Եղեգնաձոր համայնքի 75 բազմազավակ սոցիալապես անապահով ընտանիքների Արաբական Միացյալ Էմիրությունների դեսպանատան կողմից տրամադրվել է սննդամթերքի փաթեթներ: «Հայկական բարեգործական ընդհանուր միության» Հայաստանի ներկայացուցչության կողմից ՀՀ Վայոց ձորի մարզպետարանին տրամադրված հազուստի մարդասիրական օգնությունից մարզի սոցիալապես անապահով ընտանիքներին տրամադրվել է տաք հազուստ:

13.01.2022